

Vattenförvaltning = planering

Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt

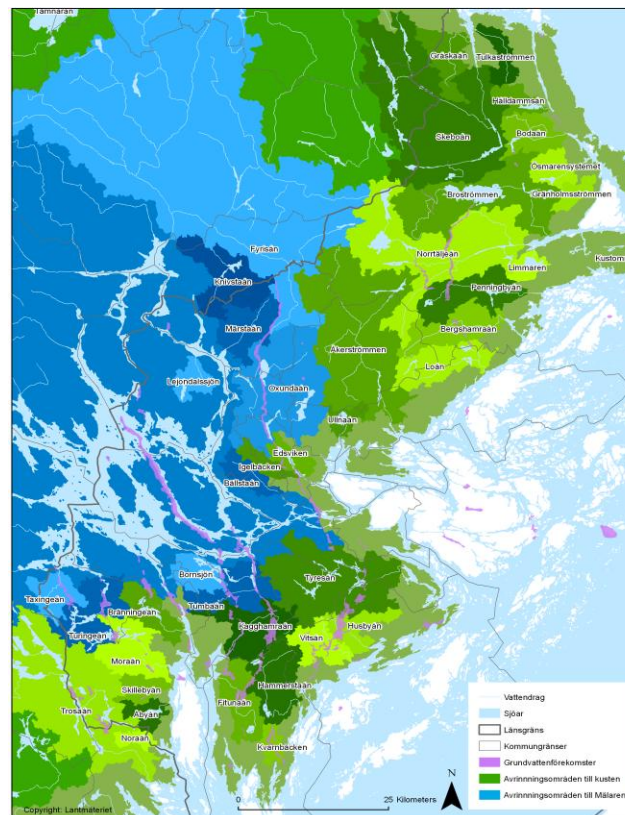
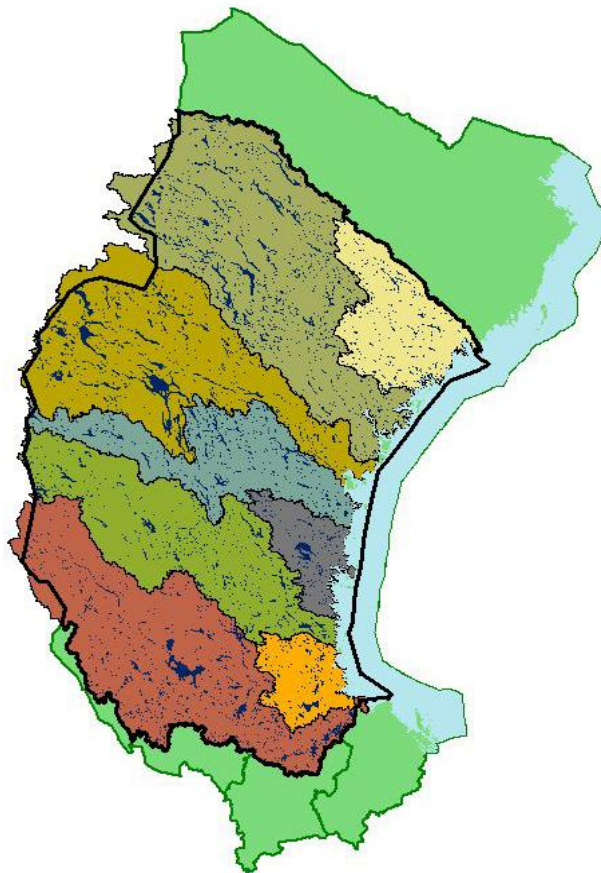
Joakim Kruse

Stockholm den 23 februari 2012

Vad är vattenförvaltning?

- En arbetsmetod för vattenkvalitet som är
 - Sammanhållen
 - Strukturerad
 - Systematisk

Helhetstänkande – vattnets väg

Europeisk vattenförvaltning

- Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG)
 - Svenskt åtagande – gemensamt ansvar!
 - Kartlägga och analysera – vad är vattnets status?
 - Miljömål – behålla eller förbättra vattenstatus till 2015
 - Åtgärdsprogram – redan nu planera och agera för att nå målen i tid!
 - Förvaltningsplan – en god och hållbar förvaltning av vattenresurserna

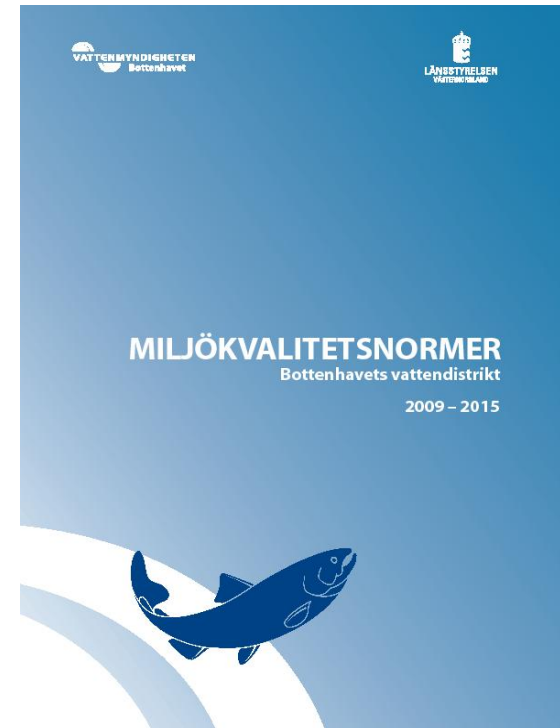
Svensk vattenförvaltning

- **Kartläggning och analys**
- **Miljö kvalitetsnormer (MKN)**
 - Kvalitetskrav för vatten
- **Åtgärdsprogram (ÅP)**
 - Beskrivning av distriktets miljöproblem och uppdrag att vidta åtgärder (myndigheter och kommuner)
- **Förvaltningsplan (FP)**
 - Beskrivning av vattenförvaltningen i distriktet – kartor, status, påverkan, åtgärder, MKN m.m.

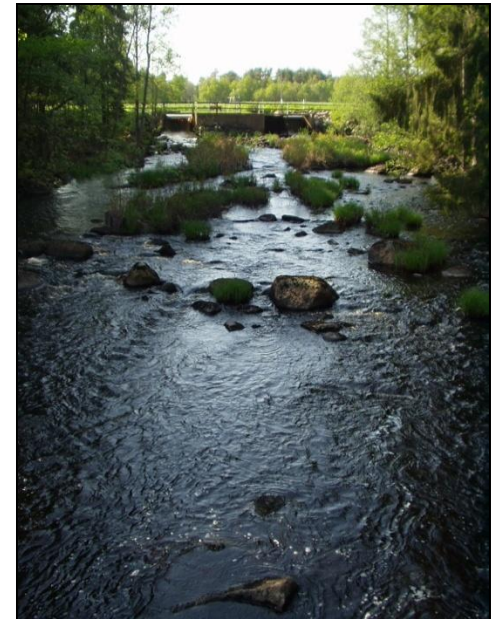
Miljö kvalitetsnormer

- Bestämmelser om vilken vattenkvalitet som ska uppnås i vattenförekomster till en viss tidpunkt
- Styrande för myndigheter och kommuner vid tillämpning av miljöbalken, PBL, vattentjänstlagen m.m.

Vattenförvaltningens MKN

- Miljökvalitetsnormer (MKN) inom vattenförvaltningen formuleras som "samlingsbegrepp":
 - Ytvatten
 - God/hög ekologisk status
 - (God ekologisk potential)
 - God kemisk ytvattenstatus
 - "Gränsvärdesnorm"
(5 kap 2 § 1 st 1 MB och 4 kap 8 b § vattenförvaltningsförordningen)
 - Grundvatten
 - God kemisk grundvattenstatus
 - God kvantitativ status

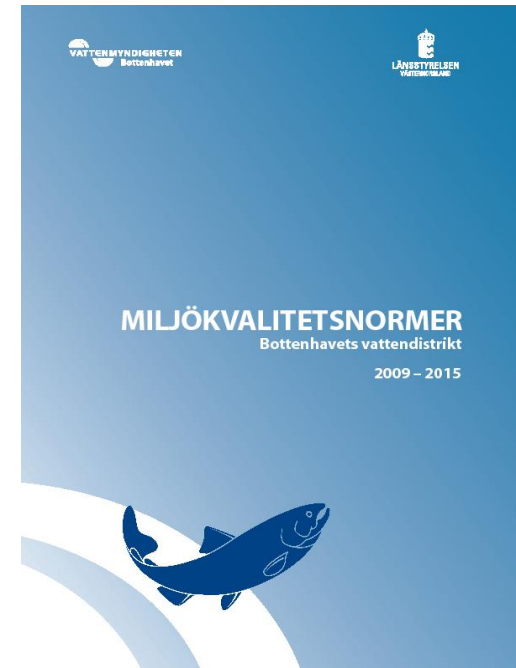

Vattenförvaltningens MKN

- **Utgångspunkter för MKN för vatten:**
 - Normerna ska uppnås 2015 eller 2021
→ efter den 22 december detta år kan en norm anses "överträdd"
 - Åtgärder under denna förvaltningscykel syftar framåt – krav ska ställas nu för att följa normerna sen!
 - "Försämringsförbudet" är andra sidan av myntet – status ska bibehållas (eller förbättras) till 2015/2021

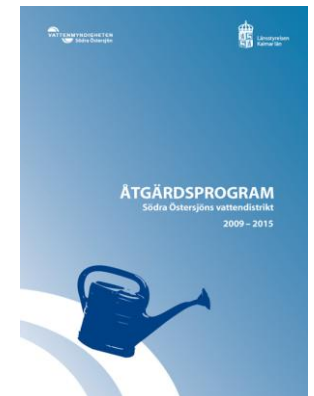
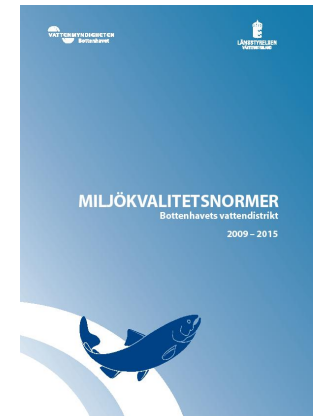
Miljökvalitetsnormer

- 5 kap 3 § miljöbalken
 - Myndigheter och kommuner ansvarar för att miljökvalitetsnormer följs
 - 2 kap 10 § PBL
 - MKN ska följas vid planläggning och i andra ärenden enligt PBL
- MKN saknar direkt, bindande verkan för enskilda
- Myndigheter och kommuner ska se till att MKN följs
- a. Grund för bedömning i enskilda fall (t.ex. tillsyn, prövning, bygglov)
 - b. Grund för beslut om styrmedel, egna åtgärder, rådgivning m.m. (t.ex. planläggning, föreskrifter, VA-hantering, egna projekt)

Åtgärdsprogram

- 5 kap 8 § MB
 - Kommunerna ska vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram (ÅP)
- Vilka åtgärder?
 - ÅP saknar rättsverkan för enskilda – riktar sig bara till myndigheter och kommuner
 - ÅP främst på administrativ nivå – styrande för tillämpning av andra styrmedel eller skapande av nya
 - Kan också innehålla krav på faktiska, fysiska åtgärder av kommuner som verksamhetsutövare
 - Kan beskriva vilka faktiska åtgärder som behövs av andra – måste dock ”översättas”

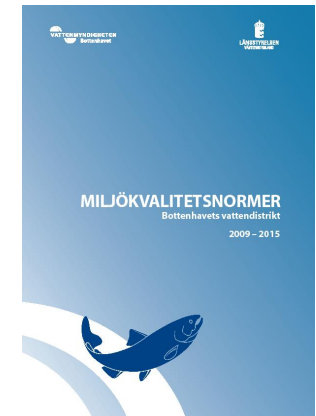

Åtgärdsprogram - exempel

- **Åtgärd nr 37** – ”utveckla vatten- och avloppsplaner, i samverkan med länsstyrelserna”
 - Behöver inte vara en plan – kan vara flera olika
 - Det centrala är samordning och sammanhållen planering!
 - Översiktsplan, detaljplaner, VA-plan, vattenförsörjningsplan, ev. dagvattenplaner – dessa måste kommunicera med varandra
 - Fokus på områden där det finns risk för att MKN inte följs
 - Huvudsakliga miljöproblem: övergödning och miljögifter
 - Dricksvattenförsörjning
 - VA- och dagvattenhantering är en central del av detta arbete
 - behövs utvecklad planering/hantering av VA och dagvatten

Att tänka på

- Viktiga faktorer att beakta
 - Kommunerna måste själva se över behovet av VA-planering utifrån MKN-statusklassningar
 - Samordna befintliga planer och verktyg – dialog!
 - Utveckling av bättre underlag, kunskap om åtgärder och nya, bättre metoder förutsätter hög grad av samverkan och samarbete, över förvaltnings- och kommungränser!
 - Ta del av vattenmyndigheternas och beredningssekretariatens kunskap och underlag!
 - Åtgärdsprogrammen kommer (på sikt) att ge underlag för förbättringsbehov och vilka åtgärder som behövs i olika områden

MKN och ÅP – möjlighet eller hot?

- MKN och ÅP – möjlighet till ansvar och framförhållning!
 - Kommuner och myndigheter ansvarar inom sina respektive områden – inget att tjäna på att undvika frågan
 - Tidiga åtgärder ger bättre förutsättningar
 - Kostnadseffektivt
 - Rätt ansvarsfördelning
 - Styrning istället för reaktion
- Planering och planläggning – era bästa verktyg!
 - Planera för att undvika problem, istället för att hantera dem
 - Utnyttja kunskap och underlag som finns, så tidigt som möjligt
 - Ta ansvar – behåll kontrollen!

Tack!

www.vattenmyndigheterna.se